

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Miljödomstolen

DOM
2006-01-20
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 133-03

SÖKANDE

Borås kommun
501 80 Borås
Ombud: advokaten Mårten Bengtsson
Advokatfirman Åberg & Co AB
Box 16295
103 25 Stockholm

SAKEN

tillstånd enligt miljöbalken till verksamheten på Sobackens avfallsanläggning i Borås kommun, Västra Götalands län

Nbo: 105:1 x: 6395400 y: 1327200 SNI-kod: 90-004-1

DOMSLUT

I Tillstånd m.m.

Miljödomstolen, som godkänner den i målet redovisade miljökonsekvensbeskrivningen, lämnar Borås kommun tillstånd enligt miljöbalken att vid Sobackens avfallsanläggning på fastigheten Rydboholm 1:451 i Borås kommun

- ta emot, sortera, behandla, lagra och bortskaffa 300 000 ton avfall per år,
- driva anläggningar för mottagning, sortering, avvattning, behandling, biologisk behandling, bränsleberedning, mellanlagring och deponering samt
- bibehålla befintliga byggnader och anläggningar samt uppföra de nya byggnader och anläggningar i övrigt som behövs för verksamheten.

Av det inkommande avfallet får årligen maximalt

- 1) 35 000 ton källsorterat hushållsavfall sorteras i anläggning för mottagning och separering av källsorterat hushållsavfall, s.k. optisk

Dok.Id 24329

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-270 200 E-post: miljodomstolen.vanersborg@dom.se	0521-270 230	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

- sortering, vilket avfall därefter skall föras till biologisk behandling, bränsleberedning eller, i mycket ringa omfattning, till deponering,
- 2) 45 000 ton - bestående av delar av hushållsavfallet samt annat avfall lämpligt för rötning/kompostering - behandlas i anläggningar för biologisk behandling,
  - 3) 40 000 ton förorenade massor som medelvärde under en löpande fem-årsperiod – årligen dock högst totalt 70 000 ton - behandlas genom jordtvätt, termisk behandling och biologisk behandling. Av de årliga mängderna får högst 30 000 ton massor förorenade av enbart olja med en oljehalt på högst 20 000 mg/kg TS i medelhalt, behandlas genom kompostering.
  - 4) 5 000 ton farligt avfall från hushåll och verksamheter mellanlagras,
  - 5) 5 000 ton slam bestående av industrislam som inte innehåller olja eller är klassat som farligt avfall och slam från dagvattennätet behandlas i särskild anläggning,
  - 6) 135 000 ton, varav 55 000 ton sorterat hushållsavfall, beredas i en särskild anläggning för bränsleberedning för att huvuddelen därefter skall kunna användas som avfallsbränsle,
  - 7) 100 000 ton avfall deponeras på deponi för icke farligt avfall och utgöras av
    - a) restavfall efter behandling av hushålls- och verksamhetsavfall,
    - b) 1 000 ton asbest,
    - c) slam,
    - d) schakt- och rivningsmassor,
    - e) behandlade massor,
    - f) aska,
    - g) latrin och övrigt organiskt avfall under förutsättning att Naturvårdsverket meddelar föreskrifter om undantag från det den 1 januari 2005 gällande förbudet mot att deponera organiskt avfall eller att länsstyrelsen medger dispens från samma förbud och
    - h) utsorterat brännbart avfall under förutsättning att Naturvårdsverket meddelar föreskrifter om undantag från förbudet mot att deponera

utsorterat brännbart avfall eller att länsstyrelsen medger dispens från samma förbud.

- 8) slam bestående av 1 000 ton farligt avfall i form av tvätthallsgrus behandlas i särskild anläggning,
- 9) 10 000 ton flygaska som utgör farligt avfall behandlas genom siktning, rening, stabilisering och/eller solidifiering och deponeras i en särskild cell,
- 10) 15 000 ton övriga askor, som ej utgör farligt avfall, behandlas genom siktning.

Den sammanlagda mängden farligt avfall som behandlas vid anläggningen (punkterna 3, 8 och 9 ovan) får tillsammans med de 1 000 ton asbest som skall deponeras (punkt 7b) inte överstiga 20 000 ton per år.

Detta tillstånd skall ha tagits i anspråk senast fem (5) år efter det att denna dom vunnit laga kraft.

Tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

II Undantag från kraven i förordningen (2001:512) om deponering av avfall

Med stöd av 24 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall medger Miljödomstolen undantag från förordningens krav i 19 - 22 §§ på geologisk barriär och bottentätning beträffande såväl befintlig deponi inom den s.k. etapp 1 som de nya deponiyorna 1a och 1b.

III Prövotidsfrågor

Miljödomstolen uppskjuter med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken, under en provotid löpande till utgången av år 2007, avgörandet av vilka slutliga villkor som skall gälla

- a) i syfte att begränsa luktstörningar från Sobackens avfallsanläggning,
- b) för hantering av processavloppsvatten från rötningsanläggningen,
- c) för behandling av tvätthallsgrus samt

d) för behandling och deponering av flygaska.

Vid provotidens utgång skall kommunen till miljödomstolen redovisa

- erfarenheterna beträffande lukt från de olika anläggningsdelarna och de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för att minska föreliggande luktolägenheter.
- erfarenheterna från driften av rötningsanläggningen och de tekniska och de ekonomiska förutsättningarna för att minska utsläppet av processavloppsvatten och dess halter av föroreningar.
- erfarenheterna från behandlingen av tvätthallsgrus och de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för att minska dels föroreningshalterna i restslammet, dels utsläppet av processavloppsvatten och dess halter av föroreningar.
- erfarenheterna från behandlingen av flygaska.
- förslag till slutliga villkor i provotidsfrågorna.

Utredningarna bör ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

IV Provisoriska föreskrifter

Intill dess annat förordnas skall följande gälla.

1. Verksamheten skall bedrivas så att inte störande lukt uppkommer. I sorterings- och rötningsanläggningarna skall luft som kan innehålla störande lukt samlas in och renas. Om olägenheter av lukt ändå skulle uppkomma skall kommunen utreda orsaken samt i samråd med tillsynsmyndigheten omedelbart vidta åtgärder för att eliminera luktolägenheterna. En luktpanel av närboende skall sammankallas minst en gång per år. Rutiner för uppföljning av luktstörningar skall finnas.
2. Processvattnet från rötningsanläggningen skall renas i reningsanläggning. Det vatten som inte återanvänds i processen eller nyttjas för bevattning av kompoststackar får – liksom processvatten från avvattning av tvätthallsgrus - överföras till avfallsanläggningens lakvattendamm.
3. Kommunen skall till tillsynsmyndigheten anmäla metod resp. teknik som skall användas vid behandling och deponering av flygaska. Deponering av flygaska skall ske på en särskild deponicell med botten tätning, geologisk

barriär och separat lakvattenuppsamling. Deponerade massor skall täckas successivt. Tillsynsmyndigheten bemyndigas att för tiden intill dess annat bestäms meddela de villkor som behövs för denna verksamhet.

V Slutliga villkor.

Allmänt villkor

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor skall verksamheten, innefattande åtgärder för att minska vatten och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad kommunen angett eller i övrigt åtagit sig i målet.

Mottagning av avfall

2. Allt inkommande avfall skall vägas. I det fall avfall sorteras och olika fraktioner uppstår skall de olika fraktionerna vägas, inklusive deponifraktionen.
3. Källsorterat hushållsavfall och verksamhetsavfall från butiker, restauranger, storkök och livsmedelsindustrin som skall genomgå biologisk behandling, skall tillföras rötningsanläggningen direkt. De rester som uppstår vid sortering och förbehandling av avfall skall i första hand återvinnas och om detta inte är möjligt förbrännas. Deponering får endast ske om andra avsättningsmöjligheter saknas.

Mellanlagring

4. Mellanlagring av farligt avfall från hushåll och verksamheter – som inte skall behandlas eller deponeras på Sobackens avfallsanläggning – skall ske inom invallat område under tak, med undantag för
  - a) elektronikavfall (exkl. vitvaror) som skall förvaras under tak och
  - b) tryckimpregnerat trä och vitvaror som skall förvaras på en hårdgjord yta.

Invallningen skall rymma den största behållarens volym plus 10 procent av summan av övriga behållares volym. Invallningen skall utföras så att spill kan samlas upp och utföras i material som är ogenomsläppligt för de in-

vallade kemikalierna. Förorenat vatten från invallningen skall omhändertas som farligt avfall.

Högst 70 ton farligt avfall (exklusive tryckimpregnerat och elektronik inbegripet vitvaror) får lagras vid ett och samma tillfälle.

Rötning och kompostering

5. Vid rötnings- och komposteringsanläggningarna får behandlas

- hushållsavfall,
- verksamhetsavfall från butiker, restauranger, storkök och livsmedelsindustrin,
- park- och trädgårdsavfall,
- vax- och hartsdispersioner från Eka Chemicals AB,
- avloppsvatten från Borås Wäfveri AB,
- limläderavfall och kalkspalt från garverier,
- slakteriavfall som inte är högriskavfall,
- animaliskt avfall och cerealier från djurfodertillverkning,
- gödsel och mag- och tarminnehåll från djur samt
- slam/fett från fettavskiljare.

Efter godkännande från tillsynsmyndigheten får även annat avfall lämpligt för behandling i anläggningarna behandlas där. Tillsynsmyndigheten har därvid rätt att fastställa ytterligare villkor.

6. Mottagning av följande avfallsslag förutsätter behandling i

rötningsanläggningen:

- a) Källsorterat hushållsavfall och verksamhetsavfall från butiker, restauranger, storkök och livsmedelsindustrin (med undantag för avfall från bearbetning och beredning av frukt, grönsaker och rotfrukter) som skall genomgå biologisk behandling,
- b) limläderavfall,
- c) slakteriavfall,
- d) animaliskt avfall och cerealier från djurfodertillverkning,
- e) gödsel och mag- och tarminnehåll från djur med undantag av häst- och djurparksgödsel och
- f) slam/fett från fettavskiljare.

Vid kortare driftstörningar (högst en vecka) får källsorterat hushållsavfall och verksamhetsavfall från butik, restaurang och storkök som skall genomgå biologisk behandling komposteras. Vid längre driftstörningar

krävs medgivande av tillsynsmyndigheten för att detta avfall skall få komposteras. Kompostering skall ske täckt och med ventilation. Även övrigt avfall som omfattas av villkoret får komposteras vid driftstopp om tillsynsmyndigheten medger detta. Kompostering av avfallsslag punkten a) ovan skall drivas så att en fullgod hygienisering uppnås.

7. Park- och trädgårdsavfall utan inblandning av gödsel får komposteras på icke hårdgjord yta. I övrigt skall kompostering – om inte tillsynsmyndigheten medger annat – ske på hårdgjord yta.
8. Lagring, hantering och kompostering skall ske under tak, plast eller motsvarande nederbördsskydd såvitt avser
  - hushållsavfall samt verksamhetsavfall från butiker, restauranger och storkök som vid driftsstörningar inte kan rötas,
  - rötrest,
  - gödsel (tills den är uppblandad med park- och trädgårdsavfall eller annat strömaterial),
  - färdig kompost från dessa avfall med undantag för gödsel och med undantag för kortare perioder i samband med efterbehandling av komposten samt
  - övrigt avfall som vid driftsstörningar inte kan rötas och som efter medgivande av tillsynsmyndigheten får komposteras.

Behandling massor förorenade av enbart olja

9. Massor förorenade av enbart olja med halter alifatiska kolväten C5-C35 över 10 000 mg/kg TS i medelhalt får endast behandlas genom täckt kompostering med uppsamling och behandling av avgående luft i aktivt kolfilter eller på annat sätt som ger minst lika god effekt.

Kompostering skall ske tills halten alifatiska kolväten C5-C35 understiger 1 000 mg/kg TS i medelhalt. Slutligt omhändertagande av färdigkomposterade massor skall ske i samråd med tillsynsmyndigheten och dokumenteras i fråga om mängd, föroreningshalter och användningssätt. Redovisning skall ske i den årliga miljörapporten.

För varje enskilt behandlingsuppdrag skall upprättas en plan med innehåll som bestäms i kontrollprogrammet.

Behandling av massor förorenat av annat än enbart olja

10. Metallförorenade massor som tas emot för behandling med avseende på metaller skall behandlas med torrsiktning eller jordtvätt. Massor förorenade med organiska föreningar som tas emot för behandling med avseende på organiska föreningar skall behandlas med torrsiktning, jordtvätt, termisk avdrivning eller biologisk behandling.
11. Massor förorenade av annat än enbart olja får, med undantag för siktning av icke farligt avfall, inte behandlas innan tillsynsmyndigheten har godkänt behandlingen. Tillsynsmyndigheten har därvid rätt att fastställa ytterligare villkor.

Utsläpp till luft från behandlingen får som gränsvärden uppgå högst till de utsläppskrav som hänvisas till i 11 § förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning och Naturvårdsverkets föreskrifter om avfallsförbränning (NFS 2002:28).
12. Inga förorenade massor får tas emot för behandling med avseende på kvicksilver, organiska bekämpningsmedel, halogenerade organiska föreningar, sexvärda kromföreningar, polyklorerade dibensodioxiner (PCDD) och polyklorerade dibensofuraner (PCDF) eller PCB.
13. All hantering av förorenade massor skall ske på ytor som är täta mot den förorening som behandlas med uppsamling av dagvatten till en sedimenteringsdamm/brunn om tillsynsmyndigheten inte medger annan hantering. Vid avledning av vatten till lakvattendammen får synligt partikulärt material inte förekomma. Processvatten som uppkommer vid tvättning av jordar skall samlas upp i slutet system och får inte avledas till lakvattendammen om inte tillsynsmyndigheten så medger.

14. Hantering och förvaring av massor skall ske så att spridning av föroreningar och damm till omgivningen minimeras. Vid termisk behandling skall avdrivna gaser förbrännas.
15. Kommunen skall före varje nytt behandlingsprojekt (exklusive siktning av icke-farligt avfall) ge in en anmälan till tillsynsmyndigheten. Anmälan skall innehålla uppgift om
1. massornas behandlingsbarhet,
  2. behandlingsmetod med redovisning av förväntad reningseffekt,
  3. vem som skall utföra behandlingen,
  4. kontroll och mätning av inkommande massor,
  5. saneringsmål,
  6. kontroll och mätning av föroreningshalter i behandlade massor,
  7. miljökonsekvenser av den valda behandlingsmetoden,
  8. planerade skyddsåtgärder, och
  9. kontroll och mätning av emissioner och buller,
  10. lagring av massor i avvaktan på behandling samt lagring av färdigbehandlad jord innan avsättning,
  11. avsättning för de färdigbehandlade massorna.
16. Färdigbehandlade massor får inte användas utanför deponiområdet utan samråd med berörd tillsynsmyndighet.

Avvattning av industrislam

17. Vattnet från slamavvattningen får ledas till lakvattendammen.

Avvattnade slam med en TS-halt understigande 20 % får inte deponeras. Avvattnat slam får inte deponeras om det kan återanvändas eller återvinnas. Om det avvattnade slammet har egenskaper som gör det olämpligt att deponera, t.ex. äventyrar stabiliteten i deponin, skall det före deponering behandlas ytterligare.

Beredning av bränsle

18. Oberett hushållsavfall får lagras inomhus i s.k. buffertlager i högst tre dygn. Högst 200 ton oberett hushållsavfall får lagras samtidigt. Berett hushållsavfall får lagras i högst tre dygn i korttidslager i anslutning till

beredningsanläggningen. Med undantag för icke biologiskt grovavfall får hushållsavfall inte mellanlagras i långtidslager för berett avfallsbränsle.

Oberett verksamhetsavfall får lagras utomhus i s.k. buffertlager i högst två veckor. Högst 1 000 ton oberett verksamhetsavfall får lagras samtidigt (i s.k. buffertlager). Berett verksamhetsavfall och icke biologiskt grovavfall får lagras i korttidslager och i långtidslager. I långtidslagret får maximalt 15 000 ton sådant avfall lagras samtidigt, varav högst 5 000 ton får lagras i stack. Verksamhetsavfall som inte har balats får inte lagras längre än en säsong

Deponering

19. Deponering på ny deponi skall ske enligt en deponeringsplan. Högsta höjd på deponiytor får vara +170 m.ö.h.
20. Asbest får deponeras utan föregående behandling. Deponering skall ske på särskilt anordnad plats.
21. Deponerade massor skall mellantäckas successivt under driftsfasen. En plan för avslutning och efterbehandling skall lämnas in till tillsynsmyndigheten i god tid före det att deponin avslutas. Arbetet med sluttäckning får påbörjas först efter godkännande av tillsynsmyndigheten. En första plan för avslutning skall inlämnas till tillsynsmyndigheten senast den 31 december 2006.

Lakvatten

22. Lakvatten skall samlas upp i en utjämningsdamm och får därifrån ledas till kommunens avloppsreningsverk för behandling.

Buller

23. Buller från verksamheten skall begränsas så att det som riktvärde inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än: 50 dB(A) vardagar dagtid (07.00-18.00)

40 dB(A) nattetid (22.00-07.00)
45 dB(A) övrig tid

Momentana ljud nattetid får ej överskrida 55 dB(A). Om hörbara tonkomponenter och/eller impulsartat ljud förekommer skall den tillåtna ljudnivån sänkas med 5 dB(A)-enheter.

Kontroll

24. Ett av tillsynsmyndigheten fastställt kontrollprogram skall finnas för verksamheten. Programmet skall – när så är påkallat - bland annat ange hur verksamheten skall kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till reviderat kontrollprogram skall lämnas in till tillsynsmyndigheten inom den tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Övrigt

25. Bränsletankar skall förvaras inom invallade täta ytor under tak.

26. Ett handlingsprogram för att minska miljöpåverkan från transporter skall upprättas och redovisas i kommande miljörapport. Handlingsprogrammet skall revideras vart tredje år och redovisas i samband med miljörapporten

VI Delegation

Miljödomstolen överlåter enligt 22 kap 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan erfordras avseende

- mottagning och behandling av sådant avfall som inte tidigare blivit föremål för biologisk behandling vid avfallsanläggningen,
- desinfektion av tankar,
- behandling och deponering av massor förorenade av annat än enbart olja,
- uppsamling av deponigas,
- avledning av opåverkat vatten samt
- hanteringen av avfall från Eka Chemicals AB och Borås Wäfveri AB.

Tillsynsmyndigheten har rätt att vid revision och driftstörningar medge avsteg från gällande villkor och föreskrifter. Tillsynsmyndigheten har därvid rätt att fastställa ytterligare villkor.
